

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ในยุคที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ การติดต่อสื่อสารกันจากซีกโลกหนึ่งไปยังอีกซีกโลกหนึ่งเป็นไปอย่างง่ายดาย จึงเป็นเรื่องที่ไม่อาจจะหลีกเลี่ยงได้ที่จะมีการแลกเปลี่ยนวิทยาการต่างๆ หลายด้าน การสื่อสารที่สะดวกและรวดเร็วในยุคนี้ย่อมมีผลกระทบไปถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และการใช้ภาษาในสังคมอย่างยิ่ง การนำภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากลมาใช้ในภาษาของตนเองจึงพบในสังคมภาษาต่างๆ ทั่วโลก เช่นในปัจจุบันที่ภาษาอังกฤษเข้ามาอยู่ในภาษาไทยเป็นจำนวนมาก ทั้งในการยืมคำและการทับศัพท์ ทำให้บางครั้งเกิดช่องว่างของการสื่อสารความเข้าใจระหว่างกลุ่มสังคมภาษา จากการที่ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า ในการสื่อสารมวลชน เช่น การสื่อสารทางโทรทัศน์ก็จะพบการออกเสียงภาษาอังกฤษตามแบบภาษาอังกฤษ เช่น มีการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำภาษาอังกฤษซึ่งไม่มีในระบบเสียงภาษาไทยอย่างชัดเจน ปรากฏการณ์ทางภาษาที่เกิดขึ้นนี้ เกิดขึ้นเฉพาะกับคนบางกลุ่มเท่านั้น และมักจะเกิดกับกลุ่มผู้ที่มีการศึกษาสูง ซึ่งก็ต้องผ่านการศึกษารายวิชาต่างประเทศเช่นภาษาอังกฤษมาแล้ว จึงมีการนำภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยพร้อมทั้งมีการออกเสียงที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาจนเป็นที่ยอมรับและเข้าใจกันดีในกลุ่ม ว่าเป็นการออกเสียงของผู้ที่มีการศึกษาสูง ให้ความรู้สึกโก้แก่ผู้พูดและผู้ฟัง สำหรับกลุ่มที่มีการศึกษาต่ำที่ไม่เคยศึกษาภาษาอังกฤษหรือเคยศึกษาแต่น้อยมากจนแทบจะไม่เคยนำมาใช้เลย กลุ่มนี้ก็จะยังคงใช้คำภาษาไทยอยู่ หรือหากจะต้องมีการนำคำยืมหรือคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษมาใช้ในภาษาไทยก็จะมีอาการออกเสียงที่เป็นลักษณะเสียงของภาษาไทยมากกว่าภาษาอังกฤษ จากการศึกษาวิจัยเรื่องการแปรในการออกเสียงพยัญชนะท้ายของคำยืมภาษาอังกฤษที่ลงท้ายด้วยเสียงเสียดแทรก-ปุ่มเหงือก : กรณีศึกษาของข้าราชการกองทัพเรือไทย (อังสนา จามิกรณ์ 2532) โดยกำหนดตัวแปรทางสังคมได้แก่ อายุ เพศ และการไปต่างประเทศก็พบว่าปัจจัยทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางภาษาดังกล่าวที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดก็คือ การไปต่างประเทศ นอกจากนี้ จากการศึกษารื่องการแปรเสียงพยัญชนะท้าย(-dʒ) ของคำยืมภาษาอังกฤษในภาษาไทยของพนักงาน

ต้อนรับบนเครื่องบินในวังสนิสลาแบบเป็นกันเอง (ศรัญธร นิมโพบูลย์ 2537) โดยกำหนดปัจจัยทางเพศและการจบการศึกษาจากภายในหรือต่างประเทศเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษา พบว่าความแตกต่างทางเพศไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ แต่เป็นการจบการศึกษาจากต่างประเทศที่เป็นปัจจัยทางสังคมที่สำคัญ ที่ทำให้เสียงพยัญชนะท้าย(-dʒ) มีการแปรไป จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานบนเครื่องบินของผู้วิจัยนั้นผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่า มีการนำเอาคำภาษาอังกฤษมาใช้เป็นศัพท์เฉพาะโดยใช้ในลักษณะของการพูดทับศัพท์เป็นจำนวนมาก ในการนำมาใช้นั้นพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินแต่ละคนก็จะมีการออกเสียงที่แตกต่างกัน บ้างก็จะออกเสียงเป็นสำเนียงแบบอังกฤษ บ้างก็จะออกเสียงเป็นสำเนียงแบบไทย ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่า โดยส่วนใหญ่แล้วพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่เป็นผู้หญิงไทยจะมีการออกเสียงเป็นแบบใด และการแปรของการออกเสียงนี้จะสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมของกลุ่มพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินไทยอันได้แก่ ประสบการณ์ในการใช้ภาษา และ ปริบทในการใช้ภาษา หรือไม่อย่างไร โดยในงานวิจัยนี้ จะเน้นการศึกษาทางด้านภาษาศาสตร์ประยุกต์ (Applied Linguistics Approach) กล่าวคือ ผลจากการวิจัยที่พบจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการเรียนการสอนในการออกเสียงภาษาต่างประเทศ โดยจะชี้ให้เห็นว่าในการออกเสียงภาษาต่างประเทศของคนไทยนั้น นอกจากปัจจัยในแง่ความแตกต่างระหว่างระบบเสียงของภาษาไทยและภาษาอังกฤษแล้ว ยังมีปัจจัยทางสังคมเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ปัจจัยทางสังคมที่นำมาศึกษาในครั้งนี้คือประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างและปริบทในการใช้ภาษา โดยอยากทราบว่าปัจจัยทางสังคมทั้งสองประการดังกล่าวจะมีอิทธิพลต่อการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ อย่างไร ในงานวิจัยนี้ไม่ได้มุ่งเน้นว่ากลุ่มตัวอย่างจะสามารถออกเสียงได้ตรงกับเจ้าของภาษาได้หรือไม่ แต่มุ่งศึกษาว่าการออกเสียงนั้นมีการแปรไปภายใต้ปัจจัยทางสังคมอย่างไร ผู้วิจัยจึงนำวิธีการทางภาษาศาสตร์สังคม (Sociolinguistics Methodology) เข้ามาใช้ในงานวิจัยนี้ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาษากับตัวแปรทางสังคมที่ทำให้การออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างมีการแปรไป

1.2 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้เพื่อวิเคราะห์การแปรในการออกเสียงพยัญชนะท้าย (tʃ, dʒ, ʃ) ในคำภาษาอังกฤษของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่เป็นผู้หญิงไทย ที่เกิดจากความแตกต่างของตัวแปร 2 ประการคือ

ก. ประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่าง

ข. ปรับทในการใช้ภาษา 2 ปรับทคือ

- 1) ในการพูดภาษาไทย
- 2) ในการพูดภาษาอังกฤษ

1.3 สมมติฐาน

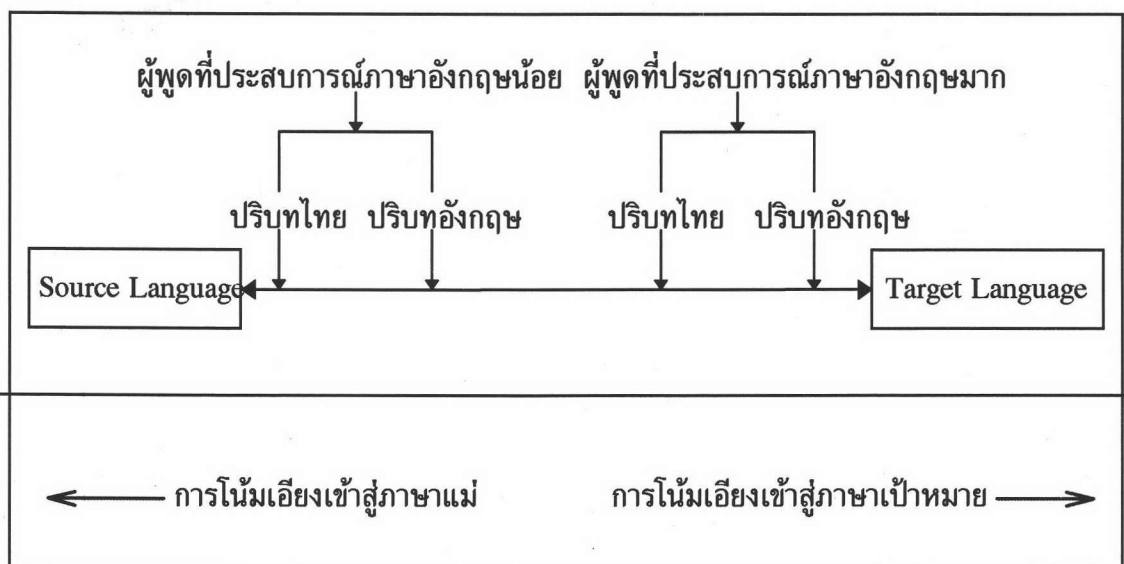
ผู้วิจัยได้มีข้อสมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้ดังต่อไปนี้

1.3.1 พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินที่มี ประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษมาก จะออกเสียงพยางค์ขณะทำเป็นแบบอังกฤษ ส่วนกลุ่มที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษน้อย จะออกเสียงแบบไทย

1.3.2 ในปรับทไทยพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินจะออกเสียงเป็นแบบไทย ในปรับทภาษาอังกฤษ จะออกเสียงเป็นแบบอังกฤษ

สมมติฐานดังกล่าวมาแล้วนั้น อาจแสดงได้ด้วยแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงสมมติฐานของการโน้มเอียงเข้าสู่ภาษาแม่หรือภาษาต่างประเทศตามประสบการณ์และปรับทการใช้ภาษาตามงานวิจัยนี้

แผนภาพที่ 1 นี้ใช้แสดงสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งอธิบายโดยสรุปได้ว่า ผู้พูดที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษน้อย เมื่ออยู่ภายใต้บริบทไทย ก็จะเข้าใจภาษาแม่(Source Language)มากที่สุด และการเข้าใจภาษาแม่นี้จะลดลงเมื่ออยู่ภายใต้บริบทอังกฤษ ในขณะที่ผู้ที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษมาก เมื่ออยู่ภายใต้บริบทอังกฤษ ก็จะเข้าใจภาษาเป้าหมาย(Target Language)หรือภาษาต่างประเทศที่เรียนมากที่สุด และการเข้าใจภาษาเป้าหมายนี้จะลดลงเมื่อการใช้ภาษาอยู่ภายใต้บริบทไทย

และการเข้าใจภาษาแม่มากที่สุดของกลุ่มประสบการณ์น้อย ก็แสดงให้เห็นถึงการโน้มเอียงเข้าสู่ภาษาแม่ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับภาพแล้ว จะมีทิศทางไปทางด้านซ้ายมือ ตรงกันข้ามกับกลุ่มประสบการณ์มากที่มีการเข้าใจภาษาอังกฤษมากที่สุด ก็แสดงให้เห็นถึงความโน้มเอียงเข้าสู่ภาษาเป้าหมาย ซึ่งจากภาพก็จะมีทิศทางไปทางด้านขวามือ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะมุ่งศึกษาเฉพาะเสียงพยัญชนะท้ายในคำยืมภาษาอังกฤษที่มีลักษณะเป็นพยัญชนะเดี่ยวเท่านั้น จะไม่รวมเอาเสียงที่มีลักษณะเป็นพยัญชนะคู่ (Cluster) เข้ามาศึกษาด้วย และจะเลือกศึกษาเฉพาะคำที่มีพยัญชนะท้ายเป็นหน่วยเสียงกักกึ่งเสียดแทรกและพยัญชนะเสียดแทรกฐานเพดานแข็ง ทั้งหมด 3 หน่วยเสียง ดังนี้คือ /tʃ/, /dʒ/, /ʃ/

1.5 คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้เฉพาะในงานวิจัย

1.5.1 **กลุ่มตัวอย่าง** หมายถึงกลุ่มบุคคลที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาการออกเสียงพยัญชนะท้ายในคำภาษาอังกฤษในการพูดภาษาอังกฤษและการพูดภาษาไทยของคนไทย กลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่ พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินสายการบินไทยที่เป็นหญิง จำนวนทั้งสิ้นรวม 60 คน

1.5.2 **คำทดสอบ** หมายถึง คำศัพท์เฉพาะที่ใช้กันบนเครื่องบินที่เป็นคำภาษาอังกฤษ โดยจะมีการปรากฏภายใต้บริบทของการใช้ภาษาสองบริบท คือ บริบทภาษาไทยและบริบทภาษาอังกฤษ

1.5.3 **บริบทของการใช้ภาษา** หมายถึง การใช้ภาษาที่มีคำภาษาอังกฤษซึ่งมีหน่วยเสียงทั้งสามที่ต้องการจะศึกษาในงานวิจัยนี้ปรากฏในตำแหน่งท้ายคำ โดยกำหนดบริบทของการใช้ภาษา 2 บริบทคือ

ก. ปริบทภาษาไทย หมายถึง การสื่อสารเป็นภาษาไทย โดยมีลักษณะของการปนภาษา (Code Mixing) ปรากฏอยู่

ข. ปริบทภาษาอังกฤษ หมายถึง การสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ

1.5.4 เทคนิคการสัมภาษณ์ด้วยบัตรรายการ (Cue-card Technique) (Greenberg 1969, Luksaneeyanawin 1983) หมายถึง เทคนิคการใช้บัตรรายการที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างออกเสียงคำที่ต้องการออกมา โดยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านและทำความเข้าใจกับสถานการณ์สมมติที่กำหนดเอาไว้ในบัตรรายการ แล้วพูดออกเสียงประโยคคำตอบออกมาดัง ๆ ในลักษณะของการพูดจริงในการปฏิบัติงาน

1.5.5 การถ่วงน้ำหนัก (Counterbalance) หมายถึง วิธีการทางสถิติเพื่อป้องกันการเกิดความโน้มเอียงอันเกิดจากวิธีการหรือลำดับขั้นในการถาม โดยจะให้กลุ่มตัวอย่างครั้งหนึ่งตอบคำสัมภาษณ์ด้วยบัตรรายการในชุดปริบทภาษาไทยก่อน และอีกครั้งหนึ่งที่เหลือจะได้ตอบคำสัมภาษณ์ด้วยบัตรรายการในชุดปริบทภาษาอังกฤษก่อน ข้อมูลที่ได้ก็จะมีคุณสมบัติกลับในระหว่างสองปริบทของการใช้ภาษา

1.5.6 การปนภาษา (Code Mixing) หมายถึง การใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่างที่มีการปนระหว่างภาษา 2 ภาษา ในงานวิจัยนี้เป็นการปนภาษาในปริบทการใช้ภาษาไทย กล่าวคือมีการใช้ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยในการใช้ภาษาไทย

1.5.7 การแทรกแซงจากภาษาแม่ (Interference from mother tongue) อมรา (2532 : 12-13) ก็ได้ให้คำอธิบายเอาไว้ว่า

การใช้ภาษาแม่ของผู้พูดมีอิทธิพลต่อภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศที่ผู้พูดเรียนรู้ภายหลัง ทำให้ผู้พูดใช้ภาษาที่สองได้ไม่เหมือนเจ้าของภาษา เพราะถูกแทรกแซงโดยภาษาแม่ของตน เช่น การที่ผู้พูดภาษาไทยเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองออกเสียง [s] กับ [z] เป็นเสียงเดียวกันคือ [s] เพราะในภาษาไทยไม่มี [z] หรือออกเสียง [g] เป็น [k] เพราะภาษาไทยไม่มี [g] ผู้พูดคนไทยจึงใช้ [k] แทน ผู้ที่เชื่อเรื่องการแทรกแซงจะอธิบายข้อบกพร่องในการใช้ภาษาดังกล่าวนี้อันเป็นเพราะระบบเสียงภาษาไทยเข้าไปมีอิทธิพลต่อการออกเสียงภาษาอังกฤษของผู้พูด กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ไปทำให้ผู้พูดมีสำเนียงเป็นไทยนั่นเอง

1.5.8 การแก้ไขเกินเหตุ (Hypercorrection) อมรา (2533 : 67) ได้ให้ความหมายว่า หมายถึง

การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งจงใจใช้รูปภาษาที่ตนคิดว่าถูกต้องหรือมีศักดิ์ศรีกว่ารูปภาษาที่ตนใช้เป็นปกติ โดยคิดว่ารูปที่ใช้อยู่ตามปกตินั้นผิดหรือไม่มีศักดิ์ศรี เช่น ออกเสียงคำว่า กลีบกลาย เป็น กรับ-กราย เพราะคิดว่าตัวควบกล้ำ กล นั้นเป็นรูปที่ไม่ถูกต้อง หรือการแทรกตัว ร เข้าไปในหลายคำที่พูดเพราะคิดว่า คำที่ไม่มี ร นั้นเป็นรูปที่ไม่ถูกต้อง เช่น ออกเสียงคำว่า จริง เป็น จริง ที่ถูกต้องเป็น จิง เป็นต้น [ในงานวิจัยนี้ จะพบการแก้ไขเกินเหตุจากการออกเสียงพยัญชนะท้าย (ง) ซึ่งจะปรากฏการใช้รูปแปรที่ไม่ใช่รูปที่ตรงกับ

เจ้าของภาษา แต่กลับเป็นรูปที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษาคือ [tʃ] ซึ่งมีการใช้ที่เป็นปริมาณสูงที่สุด อันเนื่องมาจากการที่กลุ่มตัวอย่างคิดว่ารูปแปร [tʃ] เป็นรูปที่มีศักดิ์ศรีนั่นเอง]

1.5.9 สำเนียงแบบไทย หมายถึง การออกเสียงพยัญชนะท้ายแบบที่ใช้ในภาษาไทย โดยในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะให้คำจำกัดความเฉพาะที่เป็นลักษณะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำในภาษาไทยเท่านั้น ซึ่งในงานวิจัยนี้ก็จะมีการออกเสียงท้ายคำที่ต้องการจะศึกษาที่จะมีลักษณะเป็นสำเนียงแบบไทยเพียงหน่วยเสียงเดียวคือ /t/ ซึ่งการออกเสียงนี้ที่เป็นสำเนียงแบบไทยก็จะเป็นเสียงที่มีการกักลม หรือเรียกเสียงหยุดไม่สมบูรณ์ (Incomplete Stop) (อมร, 2536) ซึ่งจะไม่มีการแยกจากกันของฐานกรณ์ในขั้นตอนสุดท้ายของการเกิดเสียง กล่าวคือจะไม่มี การปล่อยลมหายใจออกมาในเวลาออกเสียง (Unexploded) และเป็นเสียงอโฆษะ (Voiceless)

1.5.10 สำเนียงแบบอังกฤษ หมายถึง การออกเสียงพยัญชนะท้ายแบบที่ใช้ในภาษาอังกฤษ โดยในงานวิจัยนี้จะให้คำจำกัดความเฉพาะที่เป็นลักษณะการออกเสียงพยัญชนะท้ายคำ ยืมภาษาอังกฤษที่ต้องการจะศึกษา ซึ่งมีอยู่เพียง 3 เสียงเท่านั้นคือ เสียงกักกึ่งเสียดแทรกและเสียงเสียดแทรก ได้แก่ เสียง /tʃ/, /dʒ/, และ /ʃ/ ซึ่งเกิดจากฐานเพดานแข็ง-ปุ่มเหงือก

เสียง /tʃ, dʒ/ พบในภาษาอังกฤษ เป็นเสียงกักเสียดแทรก(Affricate) การออกเสียงจะเริ่มจากการจรดปลายลิ้นที่ปุ่มเหงือกเพดานแข็งในช่องปากอย่างสนิทแน่นไว้ระยะหนึ่ง เพดานอ่อนยกสูงจรดผนังคอ แต่เมื่อคลายการปิดกั้นออกจะค่อย ๆ คลายการปิดกั้นอย่างช้า ๆ ทำให้เกิดเสียงเสียดแทรกตามมา หรือกล่าวได้ว่าเสียงประเภทนี้ประกอบด้วย การบังคับกระแสลม 2 แบบคือ เริ่มด้วยการบังคับกระแสลมแบบปิดสนิทตามด้วยการบังคับกระแสลมแบบ แคลบ เสียงที่ได้ยินประกอบด้วยเสียง 2 ประเภทต่อเนื่องกัน คือเสียงระเบิดตามด้วยเสียงเสียดแทรก โดยฐานของเสียงระเบิดและเสียงเสียดแทรกซึ่งเกิดร่วมกันนั้นเป็นฐานที่เกิดใกล้กันคือ เริ่มด้วยเสียงระเบิดฐานปลายลิ้นปุ่มเหงือก แต่ปลายลิ้นจรดบริเวณหลังปุ่มเหงือกเล็กน้อย เนื่องจากอิทธิพลของเสียงหลังคือเสียงเสียดแทรกซึ่งมีฐานที่ตอนหน้าของเพดานแข็ง

เสียง /ʃ/ เป็นเสียงเสียดแทรก (Fricative) ฐานเพดานแข็ง-ปุ่มเหงือก เป็นเสียงที่เกิดจากการบังคับกระแสลมแบบเปิดแคบ (Close Approximation) คือการที่ฐานและกรณ์เข้ามาใกล้กันมากจนทำให้ลมต้องแทรกออกมาจากบริเวณอวัยวะนั้น ๆ แล้วฐานกรณ์จึงค่อย ๆ แยกตัวออกจากกัน นั่นคือ การยกปลายลิ้นไปบริเวณปุ่มเหงือกหรือหลังปุ่มเหงือกเล็กน้อยแต่ในขณะเดียวกันลิ้นส่วนหน้ายกขึ้นสู่เพดานแข็ง จึงทำให้เกิดเป็นเสียงนี้ขึ้นมา

1.6 ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

1.6.1 ตัวแปรภาษา

สำหรับตัวแปรภาษาที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาศึกษาเพียง 3 ตัวแปร ได้แก่ (tʃ), (dʒ), และ (ʃ) โดยมีความเป็นมาจากการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

งานวิจัยนี้ มุ่งศึกษาการออกเสียงพยัญชนะท้ายในคำยืมภาษาอังกฤษของพนักงานต้อนรับบนเครื่องบินไทย ดังนั้น จึงต้องมีการเลือกตัดคำภาษาอังกฤษที่เป็นศัพท์เฉพาะที่ใช้บนเครื่องบิน คำเหล่านี้จะใช้กันมากในกลุ่มพนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน การคัดเลือกคำจะคัดเลือกอย่างมีระบบ กล่าวคือ ใช้การเปรียบเทียบระบบเสียงในชุดหน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดท้ายของคำในภาษาอังกฤษและภาษาไทย ผลจากการเปรียบเทียบพบว่า พยัญชนะท้ายในภาษาทั้งสองมีความแตกต่างกันในแง่จำนวนของหน่วยในระบบ (Systemic differences) ดังแสดงในตาราง (พิณทิพย์ ทวยเจริญ, 2525) ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาไทย

	Labial	Labiodental	Alveolar	Palatal	Velar
Stop vl.	p		t		k
Nasal vd.	m		n		ŋ
Approximant		w		j	

ตารางที่ 2 แสดงหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาอังกฤษ

	Labial	Dental	Alveolar	Postalveolar	Palatal	Velar
Stop vl.	p		t			k
Stop vd.	b*		d*			g*
Affricate vl.					tʃ*	
Affricate vd.					dʒ*	
Nasal vd.	m		n			ŋ
Fricative vl.	f*	θ*	s*	ʃ*		
Fricative vd.	v*	ð*	z*	ʒ*		
Approximant	w		l*		j	

* หมายถึง เสียงที่ไม่ปรากฏในตำแหน่งท้ายคำในภาษาไทย

จากตารางที่ 1 และ 2 เปรียบเทียบกันจะเห็นได้ว่า จำนวนของหน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาอังกฤษและในภาษาไทยมีไม่เท่ากัน โดยที่หน่วยเสียงพยัญชนะท้ายในภาษาอังกฤษจะมีจำนวนมากกว่าภาษาไทยอยู่ 14 หน่วยเสียงคือ

- ชุดเสียงกัก มี 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /b/, /d/, และ /g/
- ชุดเสียงกักเสียดแทรก มี 2 หน่วยเสียง ได้แก่ /tʃ/ และ /dʒ/
- ชุดเสียงเสียดแทรก มี 8 หน่วยเสียง ได้แก่
 - ก) เสียงอโฆษะ มี 4 หน่วยเสียง คือ /f/, /θ/, /s/, และ /ʃ/
 - ข) เสียงโฆษะ มี 4 หน่วยเสียง คือ /v/, /ð/, /z/, และ /ʒ/
- ชุดเสียงเปิดข้างลิ้น มี 1 หน่วยเสียง ได้แก่ /l/

ในชุดพยัญชนะกัก หน่วยเสียง /b/, /d/, /g/ เมื่ออยู่ในตำแหน่งท้ายคำในภาษาอังกฤษมีลักษณะเป็นเสียง Devoiced คือความก้องของเสียงจะลดลงเล็กน้อย จนทำให้มีความใกล้เคียงกับเสียงกัก อุด(Unreleased) อโฆษะ ท้ายคำในภาษาไทย ผู้วิจัยจะตัดเสียงชุดนี้ออกไปเหลือเพียง 2 หน่วยเสียง คือ /tʃ/ และ /dʒ/ ซึ่งเป็นเสียงกักกึ่งเสียดแทรก (Affricate) เกิดที่

ฐานเพดานแข็ง (Palatal) เสียงประเภทนี้ไม่ปรากฏท้ายคำในภาษาไทย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่ามีความน่าสนใจ จึงเลือกเอาไว้

สำหรับชุดพยัญชนะเสียดแทรก เนื่องจากชุดโฆชะมีคำที่นำมาใช้เป็นศัพท์เฉพาะน้อยมาก และมีการปรากฏในภาษาอังกฤษน้อยเมื่อเทียบกับชุดอโฆชะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงตัดเสียงชุดนี้ออกไป เช่นเดียวกับกับชุดอโฆชะอันได้แก่ /f/, /θ/, และ /s/ นั้น ได้มีผู้ศึกษาไว้แล้วโดยละเอียด (วิทยานิพนธ์ของอังสนา 2532 ศึกษาเสียง (s) และรายงานในวิชาสัมมนาภาษาศาสตร์สังคมของทัศนีย์ 2537 ศึกษาเสียง (f)) ดังนั้น จึงเหลือเสียงที่ผู้วิจัยคิดว่าน่าสนใจจะศึกษาคือ /ʃ/ ซึ่งเป็นชุดฐานปุ่มเหงือกใกล้กับเพดานแข็ง (Postalveolar) จึงเลือกหน่วยเสียงนี้ไว้

ส่วนพยัญชนะเปิดข้างลิ้นนั้น ก็ได้มีผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ไว้โดยละเอียดแล้ว (ได้แก่ วิทยานิพนธ์ของศิริรัตน์ 2537, สารนิพนธ์ของบวร 2537, และวิทยานิพนธ์ของมุสตีวชิรอนันต์ เรื่อง “การแปรของเสียงพยัญชนะท้าย(1)ในการออกเสียงคำภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระหฤทัยคอนแวนต์” ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในขณะนี้) ผู้วิจัยจึงตัดเสียงชุดนี้ออกไปด้วยเช่นกัน

เนื่องจากหน่วยเสียง /tʃ/, /dʒ/, และ /ʒ/ ไม่มีในตำแหน่งท้ายคำในภาษาไทย เพราะฉะนั้นผู้วิจัยจึงทำนายปัญหาในผู้พูดที่เป็นคนไทยได้ว่า ในการออกเสียงคำภาษาอังกฤษที่มีพยัญชนะท้ายกักกึ่งเสียดแทรกและพยัญชนะท้ายเสียดแทรกเหล่านี้ คนไทยจะใช้หน่วยเสียง /t/ หน่วยเสียงนี้ในตำแหน่งท้ายคำจะเป็นเสียงที่มีการกักลม หรือที่เรียกว่าเสียงหยุด และเป็นเสียงอโฆชะ ผู้วิจัยจึงเลือกหน่วยเสียงที่คิดว่าจะมีปัญหาในการออกเสียงของคนไทยมาเป็นตัวแปรภาษา 3 ตัวแปรคือ (tʃ, dʒ, ʒ) ในการวิจัยครั้งนี้

สมมติฐานสำคัญของการวิจัยนี้คือ ผู้พูดที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาต่างประเทศน้อย จะมีการแทรกแซงจากภาษาแม่สูง กล่าวคือ จะมีการออกเสียงพยัญชนะท้ายที่ใกล้เคียงภาษาไทยมาก ในขณะที่ผู้พูดที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาต่างประเทศมาก ก็จะมีข้อแทรกแซงจากภาษาแม่ต่ำ คือจะมีการออกเสียงที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา

1.6.2 ตัวแปรทางสังคม

1.6.2.1 ประสบการณ์ในการใช้ภาษาอังกฤษ จะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

ก. กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาต่างประเทศมาก กลุ่มนี้จะมีช่วงอายุงานในการปฏิบัติงานที่มีมากกว่า 2 ปีขึ้นไป โดยกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่มีการปฏิบัติหน้าที่ในต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแถบภาคพื้นยุโรป ดังนั้น โอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษกับผู้โดยสาร หรือแม้แต่ในชีวิตประจำวันจึงมีสูงมากเมื่อเทียบกับกลุ่มหลัง จำนวนทั้งสิ้น 30 คน

ข. กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการใช้ภาษาต่างประเทศน้อย กลุ่มนี้จะมีอายุงานในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 2 ปี โดยที่ส่วนใหญ่จะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ภายในประเทศ การใช้ชีวิตประจำวันส่วนใหญ่ก็จะอยู่ในประเทศไทย โอกาสในการใช้ภาษาอังกฤษกับผู้โดยสารหรือแม้แต่ในชีวิตประจำวันก็จะมีน้อยกว่ากลุ่มแรกอย่างชัดเจน จำนวนทั้งสิ้น 30 คน

1.6.2.2 บริบทของการใช้ภาษา จะมีต่างกัน 2 แบบ คือ

ก. บริบทภาษาไทย หมายถึง การสื่อสารเป็นภาษาไทย โดยมีลักษณะของการปนภาษา (Code Mixing) ปรากฏอยู่

ข. บริบทภาษาอังกฤษ หมายถึง การสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ทำให้เห็นแนวโน้มการออกเสียงภาษาอังกฤษของคนไทย

1.7.2 ทำให้เห็นภาพของการปนภาษาไทย-อังกฤษของคนไทย

1.8 การสำรวจเอกสารที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับ

ก. ระบบเสียงในชุดหน่วยเสียงพยัญชนะที่เกิดท้ายคำในภาษาอังกฤษและภาษาไทย เพื่อนำมาเปรียบเทียบ พิณฑิพย์(2525)ได้ให้รายละเอียดของหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษและภาษาไทยไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเปรียบเทียบพร้อมทั้งแสดงรายละเอียดไว้แล้วในหัวข้อ 1.6.1 ตัวแปรภาษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขอละไว้ไม่ขอกล่าวถึงอีก

ข. ภาวะสองภาษา การยืม การสลับภาษา และการปนภาษา การที่ผู้วิจัยต้องทำการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องดังกล่าวก็เนื่องมาจาก กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษา เป็นผู้มีภาวะสองภาษา คือเป็นผู้ที่ใช้ภาษา 2 ภาษาได้แก่ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในลักษณะของการสลับภาษาและการปนภาษา ตลอดจนมีการยืมคำภาษาอังกฤษมาใช้เป็นศัพท์เฉพาะในอาชีพเป็นจำนวนมากและเป็นปกติในสถานการณ์การใช้ภาษาของกลุ่มตัวอย่าง

ค. ภาษาในระหว่าง หรือ อันตรภาษา เป็นทฤษฎีหลักที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในงานวิจัยนี้

แนวคิดเกี่ยวกับภาวะสองภาษา (bilingualism)

อมรา (2532) ได้ให้คำจำกัดความของภาวะสองภาษาว่า “เป็นภาวะที่คนใดคนหนึ่งสามารถพูดภาษาได้ 2 ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ได้เหมือนกัน สังคมที่มีภาวะสองภาษา หรือเรียกสั้นๆ ว่า สังคมสองภาษาก็คือ สังคมหรือชุมชนที่มีสมาชิกส่วนใหญ่พูดสองภาษา แต่ต่างจากทวิภาษา ในแง่ที่การใช้ภาษาใดภาษาหนึ่ง ไม่ได้ถูกกำหนดโดยสถานการณ์เฉพาะเจาะจง” ในงานวิจัยนี้ จะพบว่ากลุ่มผู้ที่ปฏิบัติงานบนเครื่องบินก็เป็นอีกสังคมหนึ่งที่เป็นสังคมสองภาษา เนื่องจากจะต้องใช้ทั้งภาษาไทยในการพูดคุยกันเอง และใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสารกับผู้โดยสาร หรือเจ้าหน้าที่ของประเทศที่กำลังติดต่อด้วย ดังนั้น พนักงานต้อนรับบนเครื่องบินก็เป็นกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่มีภาวะสองภาษานั้นเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการยืม (borrowing)

ประยูร (2526) ได้ให้คำจำกัดความของการยืมว่า “การยืมก็คือ การที่ภาษาหนึ่งนำเอาคำหรือลักษณะทางภาษาของอีกภาษาหนึ่งเข้าไปใช้ในภาษาของตนเอง การยืมภาษาโดยทั่วไปจะเป็นการยืมคำ แต่ถ้าคำที่ยืมเข้ามาใช้มีจำนวนมาก และมีการยืมเป็นระยะเวลาอันยาวนาน จะมีผลที่เกิดตามมาทางด้านเสียง และการเรียงคำ ฯลฯ การยืมถือว่าเป็นส่วนที่ทำให้ภาษาเกิดการเปลี่ยนแปลงได้มากที่สุด” โดยประยูรได้แสดงความเห็นต่อไปอีกว่า การยืมมีอิทธิพลต่อภาษาอยู่ 4 ประการคือ อิทธิพลต่อเสียง วงศัพท์ ความหมาย และการเรียงคำ ผู้วิจัยเห็นว่า อิทธิพลของการยืมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ก็คือ อิทธิพลต่อเสียง โดยประยูรพบว่า การยืมคำไม่พบว่ามีกริยาเสียง แต่เสียงเป็นผลพลอยได้จากการยืมศัพท์ โดยเฉพาะการยืมประเภทการทับศัพท์ด้วยแล้ว จะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านเสียงมาก กล่าวคือ เสียงนั้นอาจจะเป็นเสียงที่ไม่เคยมีปรากฏในภาษานั้นมาก่อน เมื่อเกิดการยืมคำจากภาษาอื่นเข้าไปใช้มากๆ เป็นผลทำให้พลอยรับเสียงของภาษานั้นๆ เข้าไปด้วย เช่น ในภาษาไทยมีเสียง [f] และ [r] แต่สองเสียงนี้ไม่เคยเกิดคู่กันในประเทศไทย ปัจจุบันอิทธิพลคำยืมจากภาษาอังกฤษทำให้เรามีเสียง [fr] ใช้

Bloomfield (1933) ได้แบ่งการยืมออกเป็น 3 ประเภทคือ

ก. การยืมเนื่องจากวัฒนธรรม (Cultural Borrowing) คือการยืมที่เกิดจากคน 2 กลุ่ม ที่มีวัฒนธรรมและภาษาต่างกันได้มีการติดต่อกัน กลุ่มที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมด้วยความเจริญกว่าจะรับเอาวัฒนธรรมและสภาพความเป็นอยู่จากกลุ่มที่มีความเจริญกว่า เมื่อรับเอาวัฒนธรรมเข้ามาย่อมรับเอาภาษาเข้ามาด้วย การยืมเนื่องจากวัฒนธรรมนี้ ฝ่ายเจริญกว่าเป็นฝ่ายให้ ฝ่ายด้อยกว่าเป็นฝ่ายรับ โดยไม่จำเป็นว่าทั้งสองฝ่ายจะต้องมีอาณาเขตอยู่ใกล้ชิดติดกัน

ข. การยืมเนื่องจากความใกล้ชิด (Intimate Borrowing) คือการที่กลุ่มคนสองกลุ่ม ที่ใช้ภาษาต่างกันอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน หรือมีสภาพอาณาเขตที่ใกล้ชิดติดกันมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมากในชีวิตประจำวัน ได้เกิดการหยิบยืมภาษากันขึ้น โดยต่างฝ่ายต่างยืมซึ่งกันและกัน หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยืมจากอีกฝ่ายหนึ่งก็ได้

ค. การยืมจากคนต่างถิ่น (Dialect Borrowing) หมายถึงการยืมภาษาเดียวกัน แต่เป็นภาษาของคนต่างถิ่นหรือต่างสภาพภูมิศาสตร์ หรือต่างสภาพการศึกษากันได้

สำหรับการยืมที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การยืมคำภาษาอังกฤษในภาษาไทยในปัจจุบันนี้เป็นการยืมอันเนื่องมาจากสังคมในยุคโลกาภิวัตน์นี้ มีการใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล และการติดต่อสื่อสารระหว่างกันมีมากขึ้น รวดเร็วขึ้น และเป็นไปตลอดเวลา โดยผ่านเทคโนโลยีทางการสื่อสารทั้งในด้านยานสื่อสาร ด้านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ด้านดาวเทียม การติดต่อสื่อสารกันระหว่างคนในกลุ่มที่ต่างกันสองกลุ่มมีความใกล้ชิดกันอย่างมากนี้ จึงทำให้เกิดการยืมที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในครั้งนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการปนภาษา (code mixing) และการสลับภาษา (code switching)

อมรา (2532 : 13) ได้ให้คำจำกัดความของการปนภาษา (code mixing / language mixing) ว่าเป็น “การใช้ภาษามากกว่า 1 ภาษา (ส่วนมากจะเป็น 2 ภาษา) ปนกันในแต่ละประโยค เช่น การพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษในตัวอย่างนี้ :

“ course นี้ต้องทำ paper ไม่มีสอบ แต่ฉันยังไม่มี idea เลยว่าจะ study เรื่องอะไร อ่าน journal ไปตั้งหลายเล่มแล้ว ก็พบแต่หัวข้อที่ complicate ทั้งนั้นเลย ไอ้ที่ simple หน่อยไม่ค่อยเจอเลย”

นอกจากนี้ อมรายังบอกอีกด้วยว่า “ในกรณีที่ผู้พูดพูดประโยคที่สมบูรณ์ของแต่ละภาษาสลับกัน เราจะไม่เรียกว่า การปนภาษา แต่เรียกว่า การสลับภาษา ”

สำหรับคำว่า การสลับภาษา (code switching / language switching) อมรา (2532 : 29) ได้ให้คำจำกัดความไว้ว่า “การที่ผู้พูดคนใดคนหนึ่งใช้ภาษามากกว่า 1 ภาษา (ส่วนมากจะเป็น 2 ภาษา) สลับกันไปในระดับประโยค เช่น พูดภาษาไทย 2-3 ประโยค แล้วต่อด้วยภาษาอังกฤษ 1 ประโยค แล้วกลับมาพูดภาษาไทย 4-5 ประโยค แล้วก็ตามด้วยภาษาอังกฤษอีก 2-3 ประโยค สลับกันไปมาอย่างไม่รู้ตัว ถ้าใช้ภาษา 2 ภาษา สลับกันในระดับคำ เรียกว่า การปนภาษา

การสลับภาษา อาจหมายถึงการใช้วิธภาษาสลับกันก็ได้ เช่น พูดประโยคภาษาไทยกรุงเทพฯ สลับกับประโยคภาษาสงขลา พูดภาษาเป็นทางการสลับกับภาษาไม่เป็นทางการ เป็นต้น ”

จะเห็นได้ว่า อมราได้แยกการปนภาษาและการสลับภาษาออกจากกันอย่างชัดเจน โดยแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างของการใช้ภาษาทั้งสองชนิดนี้ว่ามีความหมายที่ไม่เหมือนกัน

Crystal (1992 : 362) ได้กล่าวถึงการเกิดภาวะหลายภาษาในสังคมที่ผู้พูดมาจากที่ต่าง ๆ กัน เมื่อต้องการจะสื่อสารกัน การเลือกใช้ภาษาที่จะเกิดขึ้น โดยการเลือกภาษาที่จะขึ้นอยู่กับประเภทของผู้ที่จะพูดด้วย และ กาลเทศะที่พูด Crystal จึงเรียกปรากฏการณ์ที่ผู้พูดเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งในระหว่างการสนทนานั้นว่า การปนภาษา (Language Mixing), การสลับภาษา (Language Switching) หรือเรียกง่าย ๆ ว่า การสลับภาษา (Code Switching)

Crystal ได้ให้คำอธิบายเพิ่มเติมอีกว่า ในการบอกเล่ายาว ๆ ก็อาจจะมีการเปลี่ยนจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง หรือ ประโยคหนึ่งอาจจะเริ่มต้นด้วยภาษาหนึ่งและจบประโยคเป็นอีกภาษาหนึ่ง หรือ วลีใด ๆ ของทั้งสองภาษาอาจจะใช้แทนที่กันได้

แนวคิดเกี่ยวกับอันตรภาษา หรือ ภาษาในระหว่าง (Interlanguage)

Richards, Platt and Weber (1985:145-146) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า interlanguage ว่า “ ชนิดของภาษาที่สร้างขึ้นมาโดยผู้ที่เรียนรู้ภาษาที่สอง (ภาษาต่างประเทศ) ซึ่งกำลังอยู่ในระหว่างการเรียนรู้ภาษานั้น” ซึ่งภาษาที่ถูกสร้างขึ้นมานี้ ก็จะมีชื่อเรียกที่แตกต่างกันไปตามแต่ใครจะเรียก เช่น Nemser เรียกว่า ระบบใกล้เคียง (Approximative System), Selinker เรียกว่า การเกิดลักษณะคงตัว (Fossilization), James เรียกว่า อันตรภาษา (Interlingua) เป็นต้น

Nemser (1969) ได้กล่าวถึงเรื่องของภาษาในระหว่างว่าเป็นระบบใกล้เคียง (An Approximative System) เขาได้ให้คำจำกัดความของภาษาในระหว่างเอาไว้ว่า “ระบบการแปรทางภาษาศาสตร์ที่ผู้เรียนนำมาใช้เพื่อพยายามให้ไปถึงภาษาที่เป็นเป้าหมายได้” ระบบที่อยู่ในระหว่างนี้จะอยู่เป็นอิสระระหว่างภาษาแม่ (Source Language) กับภาษาเป้าหมาย (Target Language) ความเป็นอิสระดังกล่าวก็คือหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า มีความถี่ที่ปรากฏอย่างเป็นระบบเกิดขึ้นในองค์ประกอบของคำพูดที่ไม่ใช่ภาษาแม่ นั้น การปรากฏดังกล่าวไม่ได้มาจากทั้งภาษาแม่และภาษาเป้าหมาย ตัวอย่างเช่น ชาวฮังกาเรียนที่กำลังเรียนภาษาอังกฤษ จะออกเสียงภาษาอังกฤษ /θ/ ว่า /fe/ หรือ /se/ ซึ่งไม่ปรากฏการใช้ทั้งในภาษาอังกฤษและภาษาฮังกาเรียน ข้อสมมติฐานสำหรับระบบที่อยู่ในระหว่างจะมีอยู่ 3 ประการด้วยกันคือ ประการแรก คำพูดของผู้เรียนจะเป็นรูปแบบที่มาจากระบบภาษาซึ่งจะถูกแยกออกจากภาษาแม่และภาษาเป้าหมาย ประการที่สอง ระบบที่อยู่ในระหว่างจะกำหนดรูปแบบการพัฒนาในขั้นตอนที่ต่อเนื่องกันของการเรียนรู้ ยิ่งผู้เรียนพยายามใช้ภาษาเป้าหมายเร็วขึ้น ก็จะทำให้เข้าใกล้ภาษาเป้าหมายได้เร็วขึ้นด้วย ประการที่สาม ระบบภาษาในระหว่างของผู้เรียนที่อยู่ในระดับที่มีความชำนาญ จะสอดคล้องกันกับการแปรหลักที่เป็นผลมาจากความแตกต่างในประสบการณ์การเรียนรู้

Selinker (1972) ใช้คำว่า “Interlanguage” เพื่อกล่าวถึงภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่ที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยผู้เรียนภาษา เขาได้ให้คำจำกัดความว่าเป็น “ระบบภาษาที่ถูกแยกออกมา ซึ่งจะเป็นสิ่งที่สังเกตได้โดยเป็นผลมาจากการพยายามสร้างบรรทัดฐานของภาษาเป้าหมายของผู้เรียน” Selinker กล่าวว่าในการเรียนภาษาจะมีกระบวนการทางภาษาศาสตร์จิตวิทยา (Psycholinguistic) เป็นพื้นฐานของพฤติกรรมของการเกิดภาษาในระหว่าง กระบวนการสำคัญดังกล่าวมีอยู่ 5 ประการได้แก่

1. การโอนภาษา (Language transfer) คือการใช้รูปแบบที่ยืมมาจากภาษาแม่ เช่น ผู้เรียนชาวฝรั่งเศสที่เรียนภาษาอังกฤษจะใช้ French uvular /r/ ใน Interlanguage ในภาษาอังกฤษ

2. การโอนที่เกิดจากการฝึกฝน (Transfer of training) กระบวนการนี้จะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของรากศัพท์ที่แปรไปจากตำราและครูผู้สอน ตัวอย่างเช่น ผู้พูดชาวเซอร์โบ-โครเอเชียใช้คำ “he” แทน “he” หรือ “she” ทุกครั้งใน Interlanguage ในภาษาอังกฤษ ทั้ง ๆ ที่มีข้อแตกต่างระหว่าง he/she ในภาษาแม่ของเขา สาเหตุที่แท้จริงของปัญหาที่เกิดขึ้นก็มาจากการฝึกฝนในบทเรียนซึ่งมักจะปรากฏแต่ “he” และไม่ปรากฏ “she” เลย

3. กลยุทธ์ของการเรียนภาษาที่สอง (Strategies of second language learning) เป็นวิธีการของผู้เรียนในการที่จะทำให้ภาษาเป้าหมายมีความง่ายมากขึ้น ตัวอย่างเช่น การที่ผู้เรียนสร้างรูปแบบของ Interlanguage ในประโยค “I am feeling thirsty” ที่เป็น progressive form ผู้เรียนจะเติม -ing ลงใน feel เสมอ

4. กลยุทธ์ของการสื่อสารด้วยภาษาที่สอง (Strategy of second language communication) จะเป็นเรื่องของการใช้คำและไวยากรณ์ที่ได้เรียนรู้มา ตัวอย่างเช่น ผู้พูดภาษาเซอร์โบ-โครเอเชียที่กล่าวมาแล้วในข้อ 2 แม้ว่าจะรู้ว่ามี ความแตกต่างระหว่าง he กับ she และเขาใช้ผิดก็ตาม แต่เขาก็จะยังคงใช้ he แทนทั้ง he และ she เพื่อให้รู้ว่าเขาไม่จำเป็นต้องแยกความแตกต่างนี้ก็สามารถสื่อสารได้

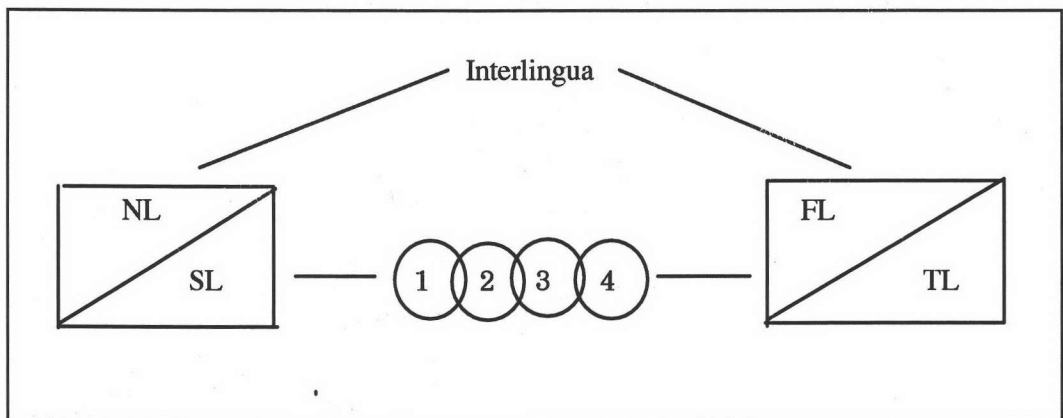
5. การวางหลักกว้าง ๆ สำหรับเป็นเครื่องมือของภาษาเป้าหมาย (Overgeneralization of target language linguistic material) เป็นการขยายรูปแบบ (pattern) ของภาษาเป้าหมาย เช่น “What did he intended to say?” จะเห็นว่ามี การเติม -ed ในคำ intend ซึ่งความจริงแล้วไม่ต้องเติมเข้าไป

นอกจากนี้ Selinker ยังพูดถึงการเกิดลักษณะคงตัว (Fossilization) ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางภาษาศาสตร์ว่าเป็นผลมาจากกระบวนการทั้ง 5 ประการข้างต้น คือการที่ผู้พูดสร้างลักษณะเฉพาะทางภาษาขึ้นมาใช้อยู่เสมอ ลักษณะใดก็ตามเมื่อเกิดการคงตัวแล้ว ผู้พูดหรือผู้ใช้ภาษาก็จะเก็บลักษณะนั้นไว้ในอันตรภาษาของเขา และลักษณะเช่นนี้ก็จะปรากฏออกมาทุกครั้งใน

การใช้แอนตรภาษา ไม่ว่าจะมียุทธศาสตร์หรือมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ภาษาเป้าหมายมานานเพียงใดก็ตาม เนื่องจากลักษณะดังกล่าวถูกสร้างขึ้นมาเพียงเพื่อจุดมุ่งหมายในการสื่อสารให้สัมฤทธิ์ผลเท่านั้น แต่ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับอายุหรือประสบการณ์ในการเรียนภาษาของผู้พูดเลย Selinker ให้เหตุผลของการเกิดลักษณะคั่งตัวนี้ว่า มาจากการที่ผู้พูดพบว่าภาษาที่ใช้อยู่ในสื่อความหมายได้ตามต้องการ คือเป็นที่เข้าใจของผู้ฟัง ดังนั้นจึงไม่มีเหตุผลอันใดที่จะแก้ไขลักษณะดังกล่าว และกลายเป็นลักษณะคั่งตัวของผู้ใช้ไปในที่สุด

James (1980 : 4-5) ได้เสนอแผนภาพแสดงแบบของแอนตรภาษา ซึ่ง James เรียกว่า Interlingua ดังนี้คือ

แผนภาพที่ 2 แสดงแบบของแอนตรภาษาของ James

แอนตรภาษาของ James นั้นหมายความรวมถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

1. ภาษาต่างประเทศ FL (Foreign Language) ที่ใช้โดยผู้เรียน ซึ่งมีความรู้ในภาษาแม่ NL (Native Language)
2. ภาษาในการแปลที่หมายถึง ภาษาในการแปลจากภาษาต้นฉบับ SL (Source Language) ไปเป็นภาษาที่ต้องการแปลไป TL (Target Language)

ในการเรียนภาษา ลักษณะของภาษาของผู้เรียนได้มีการแปรจากภาษาแม่ไปสู่ภาษาเป้าหมาย โดยผู้เรียนจะสร้างระบบแอนตรภาษาเป็นระยะๆ ไป ซึ่ง James ได้แสดงไว้ด้วยวงกลมเล็ก ระบบดังกล่าวนั้นจะมีการแปรตลอดเวลาต่อเนื่องกันไป อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของแอนตรภาษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกับภาษาต่างประเทศ หรือภาษาที่ต้องการแปลมากขึ้นทุกที ระบบดังกล่าว James เรียกว่าระบบใกล้เคียง (Approximative System) หรือภาษาย่อยปรับเปลี่ยน (Transitional Dialect) การแปรของระบบดังกล่าวนี้ James ก็ได้แสดงความ

คิดเห็นว่าจะเป็นการแปรที่ต่อเนื่องกันและมีลักษณะคาบเกี่ยวกัน กล่าวคือในแต่ละระยะระบบดังกล่าวจะมีลักษณะประจำ (Feature) ที่มีลักษณะเป็นของตนเอง รวมทั้งลักษณะประจำที่คาบเกี่ยว กับลักษณะของระบบก่อนหน้าและระบบที่จะเกิดขึ้นต่อไปด้วย

อนึ่ง การแปรของระบบดังกล่าวนี้ ในแต่ละระยะนั้น James จัดว่าเป็นการแปรตามกาลเวลาที่ผ่านไป (Diachronic) ในตัวบุคคลแต่ละคนที่ใช้ภาษา

จากรูปแบบและแนวความคิดของ James เกี่ยวกับอันตรภาษาดังได้กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยมีความเห็นว่าแนวความคิดดังกล่าวน่าจะประยุกต์ใช้ได้กับงานวิจัยนี้ ซึ่งเป็นเรื่องของการเรียนรู้ภาษาที่เป็นภาษาต่างประเทศ ลักษณะการออกเสียงของกลุ่มตัวอย่างจะแสดงให้เห็นถึงลักษณะภาษาของกลุ่มตัวอย่างที่มีการแปรจากภาษาแม่(ภาษาไทย) ไปสู่ภาษาเป้าหมาย(ภาษาอังกฤษ) โดยจะมีวิวัฒนาการของการแปรที่ต่อเนื่องกันไปคือ จากภาษาแม่ ไปสู่ระบบใกล้เคียง แล้วจึงไปถึงภาษาต่างประเทศที่เป็นภาษาเป้าหมายในการเรียนรู้